

Sygn. akt VIII Ca 629/14

VIII Cz 6/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Hanna Matuszewska (spr.)
Sędziowie:	SSO Rafał Krawczyk SSO Małgorzata Kończal
Protokolant:	st. sekr. sąd. Izabela Bagińska

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2015 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. C.**

przeciwko **Bankowi (...)w C.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu

z dnia 22 maja 2014 r.

oraz na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Rejonowego w Grudziądzu

z dnia 1 kwietnia 2014 r.

sygn. akt I C 572/14

1. **oddala apelację;**

2. **oddala zażalenie;**

3. **zasądza od pozwanego Banku (...) w C. na rzecz powódki A. C. kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.**

UZASADNIENIE

Powódka A. C. w pozwie przeciwko Bankowi (...) w C. domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...)z dnia 21 lutego 2001 r.

Wyrokiem z dnia 22 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu:

I. pozbawił wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny nr (...)z dnia 21 lutego 2001 r. wystawiony przez Bank (...) w C. w stosunku do powódki, zaopatrzone w klauzulę wykonalności na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Chełmnie z dnia 25 maja 2001 r. wydanego w sprawie I Co 91/01, ponad kwotę 27.444,47 zł wyegzekwowaną w postępowaniu egzekucyjnym Km 1794/04;

II. oddalił powództwo w pozostałej części;

III. nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 2.461 zł tytułem kosztów sądowych, od uiszczenia których powódka była zwolniona;

IV. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawą tego orzeczenia były następujące ustalenia: 31 sierpnia 2000 r. Bank (...) w C. jako kredytodawca i A. C. jako kredytobiorca zawarli umowę o kredyt krótkoterminowy o numerze (...), na podstawie której bank udzielił powódce kredytu w kwocie 195.000 zł na okres do dnia 15 czerwca 2001 r. W dniu 21 lutego 2001 r. pozwany wystawił przeciwko powódce i W. H. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...)obejmujący należności z tytułu kredytu z dnia 31 sierpnia 2000 r. w kwocie 112.500 zł należności głównej, 4.392,12 zł odsetek do dnia 20 lutego 2001 r., 120 zł kosztów oraz dalsze odsetki od dnia 21 lutego 2001 r. od kwoty 112.500 zł. Postanowieniem z dnia 25 maja 2001 r. Sąd Rejonowy w Chełmnie w sprawie I Co 91/01 nadał temu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko powódce i oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko W. H.. W toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świeciu w sprawie Km 1794/04 została wyegzekwowana kwota 27.444,47 zł. W dniu 30 grudnia 2004 r. na tytule wykonawczym umieszczono wzmiankę o zakończeniu postępowania egzekucyjnego. W dniu 7 marca 2014 r. pozwany wystąpił do komornika z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko powódce na podstawie opisanego wyżej tytułu wykonawczego.

Oceniając te okoliczności z punktu widzenia art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd Rejonowy wskazał, że do zdarzeń uzasadniających pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego należy wpływ terminu przedawnienia, gdyż powoduje zmianę charakteru zobowiązania na naturalne i pozbawia roszczenia cechy zaskarżalności, tj. możliwości dochodzenia z wykorzystaniem przymusu państwowego (art. 117 § 2 k.c.). Termin przedawnienia roszczenia objętego kwestionowanym tytułem wykonawczym wynosił 3 lata z uwagi na jego związek z działalnością gospodarczą banku. Nie było podstaw do zastosowania do niego dziesięcioletniego terminu przedawnienia określonego w art. 125 § 1 k.c., gdyż zaopatrzenie bankowego tytułu egzekucyjnego przez sąd w klauzulę wykonalności nie czyni go roszczeniem stwierdzonym prawomocnym orzeczeniem sądu w rozumieniu tego przepisu. Bieg przedawnienia rozpoczął się najpóźniej z upływem terminu zapłaty ostatniej raty określonej w umowie kredytu, tj. dnia 15 czerwca 2001 r. Przedawnienie uległo przerwaniu po raz pierwszy w dniu wystąpienia przez stronę pozwaną do Sądu Rejonowego w Chełmnie

z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Druga przerwa biegu przedawnienia nastąpiła w dniu skierowania do Komornika Sądowego wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1794/04. Przedawnienie zaczęło biec na nowo z chwilą zakończenia tego postępowania dnia 30 grudnia 2004 r., a termin przedawnienia upłynął z końcem 2007 r. W tym stanie rzeczy ponowne

zainicjowanie przez stronę pozwaną postępowania egzekucyjnego w marcu 2014 r. miało miejsce po przedawnieniu roszczeń objętych tytułem wykonawczym i nie mogło skutkować przerwaniem biegu przedawnienia.

Ze względu na częściowe zaspokojenie wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym Km 1794/04 Sąd Rejonowy oddalił powództwo w zakresie kwot wyegzekwowanych wówczas wskazując, że wyegzekwowanie świadczenia objętego tytułem wykonawczym wyłącza możliwość jego wykonania, a tym samym wyłącza dopuszczalność żądania pozbawienie go wykonalności. Mimo częściowego oddalenia roszczenia Sąd Rejonowy przyjął, że powódka wygrała proces w całości i zasądził na jej rzecz w całości kosztów procesu.

Pozwany wniósł apelację w zakresie pkt.I, III i IV powyższego wyroku, zarzucając:

1. obrazę art. 118 k.c. polegającą na błędnym zastosowaniu, a wyrażającą się przyjęciem wbrew obowiązującej wykładni i utrwalonej linii orzecznictwa SN 3-letniego okresu przedawnienia dochodzonego przez bank, zamiast terminu wynoszącego lat 10
2. naruszenie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. poprzez niesłuszne nałożenie przez sąd na stronę pozwaną zwrotu kosztów procesu w sytuacji, w której sąd w pkt II. zaskarżonego orzeczenia oddalił powództwo w pozostałej części i przyjąć należało, że powódka w tej części przegrała proces, gdyż niemożliwe jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w zakresie w jakim został wykonany, a tego konsekwencją winno być zgodne z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu poprawne rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Wniósł o zmianę wyroku w pkt. I przez oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie wraz z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia w przedmiocie postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła w pierwszej kolejności o jej odrzucenie z uwagi na jej podpisanie niezgodnie z zasadami reprezentacji pozwanego, ewentualnie o jej oddalenie i o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

W toku sprawy, postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy udzielił powódce zabezpieczenia przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grudziądzu Magdalenę Rożnowicz z wniosku Banku (...) w C. przeciwko powódce, uznając tak roszczenie jak i interes prawny powódki w udzieleniu zabezpieczenia za uprawdopodobnione.

W zażaleniu na to postanowienie pozwany wniósł o jego uchylenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, ponosząc, że okres przedawnienia kwestionowanego roszczenia wynosi nie 3, lecz 10 lat.

Powódka nie złożyła odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Na wstępie należy zauważyć, że braki formalne apelacji zostały skutecznie uzupełnione przez skarżącego w trybie art. 370 k.p.c., z związku z czym wbrew żądaniu powódki nie było podstaw do jej odrzucenia.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji są prawidłowe, znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, którego ocena nie nasuwa zastrzeżeń z punktu widzenia art. 233 §1 k.p.c., nie są również kwestionowane przez strony. Sąd Okręgowy przyjmuje je zatem za własne i czyni podstawą orzeczenia drugoinstancyjnego.

Istota sporu sprowadza się do oceny czy roszczenie przysługujące bankowi przeciwko powódce uległo przedawnieniu, co z kolei stanowi przesłankę pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego to roszczenie. Zgodnie z art. 118 k.c. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Nie

wymaga szerszego uzasadnienia stwierdzenie, że udzielanie kredytów bankowych następuje w zakresie działalności gospodarczej banku. Jedynie tytułem skrótowego wyjaśnienia należy przypomnieć, że na gruncie 118 k.c. wymaga się, by działalność gospodarcza miała stały (powtarzalny), zawodowy charakter, by była podporządkowana regułom opłacalności i zysku lub zasadzie racjonalności gospodarowania, co oznacza założenie efektywności bądź wydajności, by była prowadzona na własny rachunek oraz by polegała na uczestnictwie w obrocie gospodarczym (tak Sąd Najwyższy w zachowującej aktualność uchwale składu 7 sędziów z dnia 18 czerwca 1991 r., III CZP 40/91, OSNC 1992, nr 2, poz. 17). Związek roszczenia z działalnością gospodarczą zwykle polega zaś na tym, że roszczenie łączy się z czynnościami prawnymi dokonywanymi w toku prowadzenia tej działalności. Na tle konkretnego stosunku prawnego terminy przedawnienia roszczeń każdej ze stron mogą być różne, gdyż roszczenie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej nie musi wykazywać takiego związku u drugiej strony. Ustawodawca nie zakłada więc symetrii terminów przedawnienia, nawet w umowach wzajemnych (por. B. Kordasiewicz, System Prawa Prywatnego t.II, Legalis). Jak trafnie zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 kwietnia 2008 r. (III CSK 302/07, OSN 2009, Nr B, poz. 37), do zastosowania trzyletniego terminu przedawnienia przewidzianego w art. 118 k.c. nie jest wymagane, aby obie strony stosunku prawnego, z którego wywodzi się roszczenie majątkowe, prowadziły działalność gospodarczą. Wystarczy, że działalność gospodarczą prowadzi tylko strona dochodząca roszczenia, które wiąże się z tą działalnością. W konsekwencji nie można mieć wątpliwości, że roszczenie przysługujące pozwanemu przeciw powódce wynikające z kwestionowanego w pozwie tytułu wykonawczego uległo przedawnieniu. Upłynęły bowiem 3 lata od ponownego rozpoczęcia biegu przedawnienia tj. od zakończenia postępowania egzekucyjnego z dniem 30 grudnia 2004.r, po przerwie wywołanej ostatnią chronologicznie czynnością przerywającą jego bieg tj. złożeniem wniosku egzekucyjnego w sprawie Km 1794/04.

Zawarcie przez strony w dniu 30 grudnia 2002 r. ugody bankowej dotyczącej tego samego roszczenia, na którą pozwany powołuje się w apelacji, było bez znaczenia, ponieważ nastąpiło jeszcze przed kolejnym przerwaniem biegu przedawnienia. Dla porządku jedynie wypada zauważyć, że 10-letni termin przedawnienia przewidziany dla roszczeń stwierdzonych ugodą dotyczy wyłącznie ugody zawartej przed sądem albo przed sądem polubownym, jak też zawartej przed mediatorem i zatwierdzonej przez sąd (art. 125 § 1 k.c.). Ugoda z dnia 30 grudnia 2002 r. takiego charakteru nie miała.

Do rozważenia pozostaje zarzut nieprawidłowego rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu. Zdaniem Sądu Okręgowego nie ulega wątpliwości, że powódka wygrała sprawę w całości, a częściowe oddalenie powództwa w pkt. II sentencji zaskarżonego wyroku miało znacznie jedynie techniczne. Co więcej, można by wręcz przyjąć, że powództwo dotyczyło pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jedynie w tej części, w której roszczenie nie zostało wyegzekwowane. Oznaczanie wartości przedmiotu jako kwoty pozostającej do wyegzekwowania może bowiem prowadzić do wniosku, że intencją powódki nie było zaskarżenie tytułu wykonawczego w zakresie w którym tytuł został wykonany. Należało zatem potraktować powódkę jako wygrywającą sprawę a pozwanego jako stronę przegraną, z konsekwencjami w postaci obowiązku zwrotu kosztów procesu (art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.) oraz obowiązku poniesienia kosztów sądowych, od których zwolniona była powódka (art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1025 ze zm.).

Sąd Okręgowy oddalił zatem apelację (art.385 k.p.c.) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki koszty zastępstwa procesowego w II instancji (art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 6 pkt 5 w zw. z §12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j.Dz.U. z 2013 r. poz. 490).

Zażalenie na postanowienie w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia było również bezzasadne i podległo oddaleniu.

Abstrahując od tego, że uprawomocnienie się wyroku powoduje bezprzedmiotowość zabezpieczenia, albowiem postępowanie egzekucyjne nie może być już kontynuowane, należy uznać zażalenie za bezpodstawne i odwołać się w całości do poczynionych wyżej rozważań co do meritum sprawy. Dodać jedynie wypada, że także z punktu widzenia wymogów postępowania zabezpieczającego, a więc jeszcze przed przeprowadzeniem postępowania dowodowego,

roszczenie należało uznać za uprawdopodobnione, zaś interes prawny powódki nie budził wątpliwości. Sąd Okręgowy postanowił zatem jak w pkt. III sentencji (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.).